

เวียดนามเสนอร่างกฎหมายอีคอมเมิร์ซใหม่ จดทะเบียนธุรกิจข้ามพรมแดน และตั้งสำนักงานในประเทศ พร้อมกำหนดบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

1. เนื้อหา

กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนามได้เสนอให้ธุรกิจอีคอมเมิร์ซข้ามพรมแดนที่ดำเนินกิจการในเวียดนามต้องจดทะเบียนและขอใบอนุญาตการดำเนินงานจากกระทรวง นอกจากนี้ยังต้องจัดตั้งสำนักงานในประเทศ หรือแต่งตั้งนิติบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจเป็นตัวแทนในเวียดนาม ข้อเสนอดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของร่างกฎหมายอีคอมเมิร์ซที่กำลังเปิดรับความคิดเห็นจากหน่วยงาน องค์กร และประชาชนทั่วประเทศ และยังได้เสนอให้มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบนี้ด้วย สำหรับแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซข้ามพรมแดน หากไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลอีคอมเมิร์ซ จะถูกห้ามไม่ให้จำหน่ายสินค้าและให้บริการ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการที่สนับสนุนอีคอมเมิร์ซ เช่น บริการตัวกลาง การขนส่ง และการชำระเงิน จะถูกห้ามไม่ให้ร่วมมือกับแพลตฟอร์มที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในเวียดนาม

ทั้งนี้ ร่างกฎหมายฉบับใหม่จะกำหนดหน้าที่ของสำนักงานตัวแทนหรือนิติบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจในเวียดนาม เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคและสร้างความเป็นธรรมให้กับธุรกิจในประเทศ รวมถึงการเพิ่มความรับผิดชอบในการตรวจสอบผู้ขายต่างชาติและการชดเชยผู้ซื้อหากเกิดการละเมิดบนแพลตฟอร์ม

ในปี 2567 ที่ผ่านมา ตลาดอีคอมเมิร์ซของเวียดนามมีมูลค่ามากกว่า 25,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปี 2566 ตามข้อมูลจากกระทรวง การเติบโตที่รวดเร็วของตลาดนี้ทำให้ต้องมีการออกกฎระเบียบใหม่เพื่อรองรับการพัฒนาและคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภคและธุรกิจหลายประเทศ เช่น มาเลเซีย กัมพูชา จีน และไอร์แลนด์ ได้พัฒนากฎหมายอีคอมเมิร์ซของตนเอง ขณะที่สหภาพยุโรปมีกฎระเบียบเฉพาะในภาคส่วนนี้ แต่ไม่ใช่กฎหมายโดยตรง ส่วนประเทศอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย ได้พัฒนากฎหมายที่เน้นการคุ้มครองผู้ใช้งานโดยเฉพาะ

(แหล่งที่มา <https://vietnamnews.vn/> ฉบับวันที่ 20 มกราคม 2568)

2. วิเคราะห์ผลกระทบ

กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าเวียดนามกำลังรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายว่าด้วยอีคอมเมิร์ซ ซึ่งจะช่วยพัฒนาระบบการบริหารจัดการอีคอมเมิร์ซในประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตามรายงานจากกระทรวง อีคอมเมิร์ซของเวียดนามได้รับการยกย่องจากองค์กรวิจัยตลาดที่มีชื่อเสียง โดยในปี 2567 จะมีขนาดเป็นอันดับ 3 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นอันดับ 5 ของโลกในด้านอัตราการเติบโตของอีคอมเมิร์ซในปี 2565 อย่างไรก็ตาม การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ และการเกิดขึ้นของรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ ได้สร้างความท้าทายในการบริหารจัดการของภาครัฐ โดยเฉพาะในด้านอีคอมเมิร์ซ ซึ่งทำให้เกิดข้อบกพร่องและข้อจำกัดในนโยบายและกฎระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคง กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าจึงจำเป็นต้องพัฒนากฎหมายว่าด้วยอีคอมเมิร์ซ

ปัจจุบัน มีการออกกฎระเบียบหลายฉบับเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมอีคอมเมิร์ซข้ามพรมแดน ซึ่งระบุให้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซที่ทำธุรกิจในเวียดนามต้องมีชื่อโดเมนเป็นภาษาเวียดนาม หรือมีการแสดงภาษาภายในเว็บไซต์เป็นภาษาเวียดนาม หรือมีจำนวนธุรกรรมมากกว่า 100,000 รายการต่อปี จึงต้องลงทะเบียนดำเนินการกับกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า อย่างไรก็ตาม ในปี 2567 ยังพบว่าแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซจากจีน เช่น Temu และ Shein ยังไม่ได้ลงทะเบียนขออนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า แต่ยังคงให้บริการผู้ใช้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชันเพื่อซื้อสินค้าและชำระเงินได้ ดังนั้น ในร่างกฎหมายใหม่ กระทรวงได้กำหนดให้ผู้ประกอบการและองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมอีคอมเมิร์ซข้ามพรมแดนในเวียดนามต้องยื่นขอใบอนุญาตจากกระทรวง และต้องจัดตั้งสำนักงานตัวแทนในเวียดนาม หรือแต่งตั้งตัวแทนที่ได้รับอนุญาตให้เป็นนิติบุคคลในประเทศ นอกจากนี้ สินค้าและบริการต่างประเทศที่จำหน่ายในเวียดนามจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อบังคับของตลาดเวียดนาม เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมในตลาด

ปัจจุบัน อัตราการใช้บริการอีคอมเมิร์ซในเวียดนามสูงขึ้นมาก โดยมีประชากรกว่าร้อยละ 60 ใช้บริการอีคอมเมิร์ซ และมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยประมาณ 400 เหรียญสหรัฐต่อคนต่อปี การมีกฎหมายอีคอมเมิร์ซใหม่ จะช่วยตอบสนองความต้องการของการพัฒนาของตลาด ช่วยปกป้องสิทธิของผู้บริโภค และส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในเวียดนามอย่างยั่งยืน

3. นำเสนอโอกาส/แนวทาง

ตามรายงาน e-Conomy SEA 2024 ที่จัดทำโดยกูเกิลและพันธมิตร ระบุว่าในปี 2567 อีคอมเมิร์ซของเวียดนามมีการเติบโตอย่างโดดเด่นถึงร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปี 2566 โดยมูลค่าการค้าอีคอมเมิร์ซรวมอยู่ที่ 25,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ แม้เศรษฐกิจโลกจะยังคงเผชิญกับความไม่แน่นอน แนวโน้มนี้จึงเป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยสามารถขยายตลาดไปยังเวียดนามได้ โดยเฉพาะในภาคอีคอมเมิร์ซที่กำลังเติบโต

อย่างไรก็ตาม การพัฒนากฎหมายอีคอมเมิร์ซใหม่ในเวียดนามอาจมีผลกระทบต่อประเทศไทย ในด้านการค้าและการแข่งขันทางธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอีคอมเมิร์ซข้ามพรมแดน การกำหนดให้ผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมอีคอมเมิร์ซในเวียดนามต้องจดทะเบียนและตั้งสำนักงานตัวแทนในประเทศ จะสร้างข้อกำหนดใหม่ที่อาจส่งผลกระทบต่อการค้าของไทยที่มีการค้าผ่านแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซในเวียดนาม ต้องมีการปรับตัวเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายเวียดนามและอาจต้องลงทุนเพิ่มในการจัดตั้งสำนักงานหรือแต่งตั้งตัวแทนในประเทศ การเติบโตอย่างรวดเร็วของตลาดอีคอมเมิร์ซในเวียดนาม ยังส่งผลให้ประเทศไทยต้องพัฒนากฎระเบียบและการคุ้มครองผู้บริโภคในอีคอมเมิร์ซให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดอาเซียน